

An Roinn Oideachais agus Scileanna

Cigireacht ar chúrsa i gColáiste Gaeilge

TUAIRISC

**Coláiste Bhréanainn
Baile an Bhuinneánaigh, Contae Chiarraí
Cód tagartha: CGM041**

Dáta na cigireachta: 13 Iúil 2017

AN CHIGIREACHT

RÉAMHRÁ

Déanann Cigireacht na Roinne Oideachais agus Scileanna meastóireacht ar cháilíocht an tsoláthair oideachais i líon áirithe de chúrsaí a sholáthraíonn coláistí Gaeilge gach bliain thar ceann na Roinne Cultúir, Oidreacht agus Gaeltachta. Eascraíonn an tuairisc ar an gcúrsa Gaeilge seo as breathnóireacht ar theagasc, foghlaim agus imeachtaí cultúrtha, as idirghníomhú le scoláirí agus comhphlé leis an mbainistíocht, agus as iniúchadh ar cháipéisíocht ábhartha.

Déanann na cigirí cur síos ar an gcáilíocht a bhaineann le trí mhór-réimse den soláthar agus feidhm á baint acu as contanam cáilíochta na Cigireachta a thaispeántar ar leathanach deiridh na tuairisce seo. Soláthraíonn an contanam cáilíochta samplaí den teanga a úsáideann cigirí agus iad ag déanamh meastóireachta agus ag cur síos ar cháilíocht sholáthar an choláiste i ngach réimse.

Tugadh deis do choiste stiúrtha an choláiste Gaeilge a thuairim a léiriú ar thorthaí agus ar mholtaí na tuairisce i scríbhinn; ní bhfuarthas freagra ón gcoiste stiúrtha.

ACHOIMRE AR CHINNTÍ AGUS MOLTAÍ LE HAGHAIDH TUILLEADH FORBARTHA

Príomhchinntí

- Bhí cáilíocht an teagaisc agus na foghlama go maith.
- Ar an iomlán, bhí cáilíocht eispéireas na scoláirí ar theanga agus ar chultúr na Gaeilge go maith.
- Bhí bainistíocht na scoláirí ó lá go lá go han-mhaith agus bhí straitéisí éifeachtacha in úsáid chun labhairt na Gaeilge a spreagadh.
- Ní raibh plean ábhair ar fáil don chúrsa.
- Cé go raibh fianaise ann go raibh glactha ag an gcoiste stiúrtha le polasaithe riachtanacha, ní mór a chinntiú go bhfuil siad cothrom le dáta.
- Ó thaobh na bpríomhmholtaí sa tuairisc dheireanach de, bhí dul chun áirithe déanta maidir le cur chuige córasach a fhorbairt don mheasúnú ach ní raibh aon dul chun cinn déanta maidir le timpeallacht ábhair i bprionta a chruthú sna seomraí ranga.

Príomh-mholtaí

- Ní mór plean ábhair a fhorbairt don chúrsa.
- Ba cheart polasaithe a thabhairt cothrom le dáta, a chinntiú go mbíonn sonraí maidir le daoine idirchaidrimh agus oifigigh sláintíochta agus slándála ag teacht leo siúd a bhíonn i láthair, agus an fógra maidir le caomhnú leanaí a bheith ar taispeáint go feiceálach.
- Ní mór an measúnú a nascadh leis an obair sna ranganna agus é a úsáid chun monatóireacht a dhéanamh ar an bhfoghlaim.
- Mar a moladh cheana, ba cheart timpeallacht ábhair i bprionta spreagúil agus ábhartha a chruthú sna seomraí ranga.

1. CÁILÍOCHT AN TEAGAISIC AGUS NA FOGHLAMA

- Bhí cáilíocht an teagaisic agus na foghlama go maith.
- Rinneadh iarrachtaí fiúntacha an fhoghlaime a dhifreáil trí cheistiúchán an mhúinteora agus trí thascanna a d'éiligh comhoibriú san fhoghlaime ó scoláirí.
- Leagadh béim chuí ar struchtúir na teanga sna ranganna ar fad.
- I gcoitinne, is réimse chun forbartha é an measúnú le linn ranga. Mar a rinneadh i gcás amháin, moltar na hintinní foghlama a úsáid mar chuid den phróiseas le linn agus ag deireadh ranga; ba cheart an bhéim a bheith ar fheasacht na scoláirí orthu féin mar fhoghlaimeoirí teanga a fhorbairt.
- Moltar an measúnú sa rang a úsáid chun monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn na foghlama le linn an chúrsa.

2. CÁILÍOCHT EISPÉIREAS NA SCOLÁIRÍ AR THEANGA AGUS CULTÚR NA GAELIGE

- Ar an iomlán, bhí cáilíocht eispéireas na scoláirí ar theanga agus ar chultúr na Gaeilge go maith.
- Bhí réimse maith d'imeachtaí ar fáil a thacaigh le forbairt fheasacht chultúrtha na scoláirí.
- Rinneadh maoirseacht chuí agus cúram mhaith d'iompraíocht teanga na scoláirí le linn imeachtaí.
- Thuairisc na scoláirí go raibh siad sásta lena n-eispéireas sa choláiste.

3. CÁILÍOCHT NA CEANNAIREACHTA AGUS NA BAINISTÍOCHTA

- Bhí cáilíocht na ceannaireachta agus na bainistíochta measartha.
- Ní raibh plean teagaisic ar fáil don chúrsa. Moltar plean don ábhar teagaisic a fhorbairt agus an cur chuige don mheasúnú a bheith lárnach ann.
- Cé go raibh triúr oide fostaithe, chomh maith le príomhoide, ba ar dhá rang-ghrúpa a dáileadh scoláirí. Moltar úsáid níos éifeachtaí a bhaint as na hacmhainní daonna a bhíonn ar fáil ar mhaithe le foghlaim na scoláirí.
- Seachas an príomhoide, ní raibh ainmneacha na n-oidí ná na n-ardchinnirí a bhí sa choláiste ag teacht leis na hainmneacha a bhí sa bhfoirm iarratais don chúrsa a sheol údaráis an Choláiste chuig an Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta. Ní raibh duine de na hoidí cláraithe leis an gComhairle Mhúinteoireachta ach bhí an t-iarratas istigh. Moltar don choiste stiúrtha athruithe foirne a chur in iúl sula dtosaíonn cúrsa mar atá leagtha amach sna *Rialacháin faoina dtugtar aitheantas do Choláistí Gaeilge 2017*.
- Thug údaráis an chúrsa Gaeilge deimhniú go bhfuil glactha go foirmiúil ag coiste stiúrtha an choláiste le polasaí maidir le caomhnú leanaí, faoi mar a éilíonn na forálacha i *Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí* (An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige 2011), agus go bhfuil cleachtas an chúrsa Gaeilge ag teacht lena n-éilítear faoi *Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí* (An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige 2011). Ní raibh an té a bhí ainmnithe mar leas Duine Idirchaidrimh ar an bhfoirm iarratais ar fhoireann an chúrsa ná ní raibh an fógra in áit fheiceálach. Moltar don choiste stiúrtha cloí leis na forálacha agus an fógra a bheith in áit fheiceálach.
- Deimhníodh go raibh cóip den ráiteas sláintíochta agus slándála, cód iompraíochta agus polasaí frithbhulaíochta ar fáil. Bhí oifigeach sláintíochta agus slándála cláraithe ar an bhfoirm iarratais don chúrsa ach ní raibh an duine sin sa choláiste. Moltar go mbeadh an t-oifigeach sláintíochta agus slándála ar fhoireann an chúrsa agus go dtabharfaí na polasaithe ar fad cothrom le dáta.
- Bhí bainistíocht na scoláirí ó lá go lá go han-mhaith agus bhí straitéisí éifeachtacha in úsáid chun labhairt na Gaeilge a spreagadh.

- Bhí dul chun cinn áirithe déanta maidir le córas measúnaithe córasach a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm. Déanann na scoláirí scrúdú scríofa agus cainte ag tús agus ag deireadh an chúrsa agus tugtar aiseolas dóibh ar a ndul chun cinn. Ní mór, áfach, a bheith soiléir maidir le haidhm na míreanna measúnaithe a úsáidear, a bheith soiléir maidir leis an gcaoi ina ndéanfar dul chun cinn a mheas le linn an chúrsa. Ba chóir a leagadh amach go soiléir mar a úsáidfear torthaí an mheasúnaithe i bhforbairt an chlár teagaisc.
 - Ní raibh aon dul chun cinn déanta maidir le timpeallacht ábhair i bprionta a chruthú sna seomraí ranga. Moltar go mbeadh ábhar prionta ábhartha agus spreagúil sa timpeallacht foghlama.
-

CONTANAM CÁILÍOCHTA NA CIGIREACHTA

Déanann cigirí cur síos ar cháilíocht an tsoláthair sa choláiste Gaeilge agus feidhm á baint acu as contanam cáilíochta na cigireachta a thaispeántar thíos. Tugann an contanam cáilíochta samplaí den teanga a mbaineann cigirí feidhm aisti nuair a bhíonn siad ag déanamh meastóireachta agus ag cur síos ar cháilíocht sholáthar an choláiste i gcás gach réimse.

Leibhéal	Cur síos	Sampla de na téarmaí tuairisciúla
An-mhaith	Úsáidtear An-mhaith áit a bhfuil cáilíocht na réimsí a ndéantar meastóireacht orthu ar chaighdeán an-ard. Ní bhíonn tionchar rómhór ag an líon beag réimsí atá le feabhsú ar cháilíocht an tsoláthair ar an iomlán. Do roinnt scoileanna sa chatagóir seo bíonn an cháilíocht ar a ndearnadh meastóireacht thar cionn agus is sampla é do scoileanna eile de shárchaighdeán soláthair.	An-mhaith ; ar cháilíocht an-ard; an-éifeachtach; cleachtas an-éifeachtach; le moladh go hard; an-rathúil; beagán réimsí le feabhsú; go hiontach; ar chaighdeán an-ard. Ar fheabhas: thar cionn; ar shárchaighdeán, le láidreachtaí an-suntasacha; thar barr
Go maith	Úsáidtear Go maith áit ina bhfuil níos mó láidreachtaí sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu ná na réimsí ina bhfuil gá le feabhas a dhéanamh. Bíonn tionchar ag na réimsí ina bhfuil gá le feabhas a dhéanamh ar cháilíocht foghlama na ndaltaí. Ní mór don scoil tógáil ar a cuid láidreachtaí agus gníomhú le dul i ngleic leis na réimsí atá aitheanta ina bhfuil gá le feabhas a dhéanamh leis an gcaighdeán <i>an-mhaith</i> a bhaint amach.	Go maith ; cáilíocht mhaith; fiúntach; cleachtas éifeachtach; inniúil; úsáideach; inmholta; caighdeán maith; roinnt réimsí le feabhsú
Sásúil	Úsáidtear Sásúil áit a bhfuil cáilíocht an tsoláthair sách maith. Tá díreach níos mó láidreachtaí sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu ná na laigí. Cé nach mbíonn drochthionchar suntasach ag na laigí cuireann siad srian leis na taithí foghlama agus ba chóir dul i ngleic leo d'fhonn caighdeán níos fearr a bhaint amach.	Sásúil ; sách maith; soláthar oiriúnach cé go bhfuil féidearthachtaí ann le feabhas a dhéanamh; leibhéal cáilíochta inghlactha; is gá feabhas a dhéanamh i réimsí áirithe
Measartha	Úsáidtear Measartha áit, in ainneoin go bhfuil roinnt láidreachtaí sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu, go bhfuil níos mó easnaimh nó laigí ann ná láidreachtaí. Beidh ar an scoil dul i ngleic le heasnaimh áirithe gan mhoill lena chinntiú go mbíonn an soláthar sásúil nó níos fearr ná sin.	Measartha , laigí soiléire ann a bhfuil tionchar acu ar fhoghlaím na scoláirí; gan a bheith chomh sásúil sin; deacrachtaí ann; níor mór feabhas a dhéanamh i réimsí ar leith; gá le gníomhú le feabhas a dhéanamh
Lag	Úsáidtear Lag áit a bhfuil easnaimh thromchúiseacha sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu. Is gá don scoil uile gníomhú láithreach ar bhonn comhordaithe le dul i ngleic leis na réimsí atá mar ábhar imní. I gcásanna áirithe, b'fhéidir go mbeidh gá le hionchur ó ghníomhaireachtaí eile le tacú leis na feabhsuithe.	Lag ; míshásúil; easnamhach; neamhéifeachtach; go dona; forbairt nó feabhas atá suntasach ag teastáil; deacrachtaí suntasacha ann